

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Ίουδαϊσμός και Χριστιανισμός. Έλλη-
 ληνισμός και Χριστιανισμός, δυνατά
 είνε συνδεδεμένοι. Ίουδαϊσμός, Έλλη-
 νισμός και Χριστιανισμός είνε ή τριάς
 πρὸς ἢ ή ανθρώπιτης ὀφείλει τὰ πάντα.
 Ὡς ή εβραϊκή θρησκεία ἐχρησίμευσεν ὡς
 προπροσκευή εἰς τὴν χριστιανικὴν θρη-
 σκεῖαν, ὡς ή Παλαιά Γραφή εἶνε και τὸ
 χριστιανισμοῦ θεβλίον, ἠνωμένον και μετὰ
 τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῆς κηρυττούσης
 τὴν πρὸς τὸν Θεὸν και τὸν πλησίον ἀγά-
 πην, τὴν ἀποτελοῦσαν τὸν ἠθικὸν νόμον,
 τὸ συμπλήρωμα τοῦ θεῖου νόμου· οὕτως
 ἡ Έλληνική φιλοσοφία δια τὸ Πυθαγό-
 ρου, τοῦ Σωκράτους και τοῦ Πλάτωνος,
 τῶν διδασκάντων τὸν Θεόν, και τὴν ἀβλό-
 τητα και τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, προ-
 ητοίμασεν τὸν Χριστιανισμόν, ὅστις εἶνε
 συμπλήρωμα τῆς Έλληνικῆς σοφίας, τῆς
 θεϊτικῆς Έλληνικῆς φιλοσοφίας.

Λοιπὸν ὁ Έλλην ἐρόρφωσε κοινωνίαν
 δυναμένην σὺν τῷ χρόνῳ νὰ κατακτήσῃ τὸ
 μεγαλύτερον τῆς χριστιανικῆς σοφίας και νὰ
 ἀσπάζηται ἀσμένως τὴν θρησκείαν τῆς ἀ-
 γάπης. Προσέτι εἰς τὴν Έλληνικὴν γλώσ-
 σαν συνεγράφησαν τὰ θεῖα και συνεπὸς ἀ-
 θάνατα τοῦ Χριστιανισμοῦ συγγράμματα,
 θαύμα και αὐτὸ τῆς φιλολογίας τῆς Έλ-
 λάδος. Οἱ μεγάλοι τῆς ἐκκλησίας πατέρες
 ἐμπνευσθέντες και ἀπὸ τὴν Έλληνικὴν φι-
 λοσοφίαν ἐφάνησαν μεγάλοι, ἀνεδείχθησαν
 μέγιστοι.

Εἰς τούτων, ὁ Ἰουστίνος κηρύττει: «Ὁὐκ
 ἀλλότρια τὰ τοῦ Πλάτωνος δόγματα τῶν
 τοῦ Χριστοῦ». Ἄρα Έλληνισμός και Χρι-
 στιανισμός εἶνε συγγενεῖς. Αἱ Ἀθῆναι και
 ἡ Ἱερουσαλήμ εἶνε δύο μητροπόλεις,
 πρὸς ἃς ή ανθρώπιτης τὰ πάντα ὀφείλει.
 Ὁ Έλλην γίνεται κατὰ πρῶτον ἀπόστο-
 λος τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ και ἔπειτα ἀ-
 πόστολος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Σὺν
 τῷ χρόνῳ ὁ Έλληνισμός και ὁ Χριστιανι-
 σμός γίνονται συγγενεῖς, γίνονται τὸ αὐ-
 τὸ. Ἡ πολυτιμὸς και αὐτήριος αὐτῆ δυὰς
 ἐχρησίμευσεν δια νὰ δώσῃ τὴν ἰσχὺν και
 τὴν δύναμιν δια τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλά-
 δος πρὸς θρίαμβον τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ἄρχιμ. Δαμασκηνὸς Πετρόπουλος

Μὴ μόνον ἐπαινήτε τοὺς ἀγαθοὺς ἀλλὰ και μιμηθεθε.

Και ἡ δικαιοσύνη και πᾶσα ἄλλη ἀρετὴ εἶνε σοκία.

Ἡ ἐπαινουμένη ἀρετὴ ὡς δένδρον αὐξάνει.

Οἱ πλείονες ἐξ ἀσκήσεως γίνονται ἀγαθοὶ παρά ἐκ
 φύσεως.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΙΕΡΟΣ ΚΑΙ ΥΨΗΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΚΟΠΟΣ

Ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ὅπου ἡ παιδεία κατάλλη-
 λως ἐκαλλιέργηθη και συντόνως ἀνεπτυχθῆ, ἐκεῖ και
 τὰ ἀτομα γυδούκησαν και αἱ κοινωνίαι ἠνθησαν και
 τὰ ἔθνη εδοξάσθησαν. Ἰπῆρξαν μάλιστα περίοδοι,
 καθ' ἃς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐξίχθη εἰς τοιοῦτον ὕ-
 ψος, ὥστε νὰ προκύβουν ἔργα πνευματικὰ τοιαῦτα,
 τὰ ὅποια νὰ διεγείρουν τὸν θαυμασμὸν ἀνὰ μέσον τῶν
 αἰώνων τῶν μετέπειτα ἀνθρώπινων γενεῶν. Καὶ κα-
 λεῖται σήμερον τὸ σχολεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρ' ἡ-
 μῖν συντελεῖται ἡ διαπαιδαγώγησις τῆς νεότητος, κα-
 λεῖται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὕψηλοῦ του σκοποῦ
 και προορισμοῦ.

Ἀλλὰ ποῖα εἶνε ἀρὰ γε ἡ ὕψηλὴ τοῦ σχολεῖου ἀ-
 ποστολή; Τὸ σχολεῖον ἀποσκοπεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν
 ψυχικῶν δυνάμειν τῶν τροφίμων, οὐ μόνον δὲ τού-
 των, ἀλλὰ και τῶν σωματικῶν τοιοῦτων, μετὰ πλῆ-
 ρους ἐνχρμονισμοῦ πνεύματος και σώματος πρὸς ἀρ-
 τίαν μύρφωσιν αὐτοῦ και ἀποτελεσματικὴν ἔπειτα ἐν
 τῇ κοινωνίᾳ ὄρασίν του. Ἐν τῇ σχολείῳ δὲ δεόν ν' ἀ-
 ναπτυχθῶν και αἱ τρεῖς ψυχικαὶ δυνάμεις τοῦ παι-
 δός, ἡ διανοητικὴ, ἡ αἰσθηματικὴ και ἡ βουλητικὴ.

Και ἡ μὲν ἀνάπτυξις τῆς διανοίας συντελεῖται διὰ
 τῆς ἐπιμελετημένης διδασκαλίας τῶν ἐγκυκλίων μα-
 θημάτων παρεχόντων τὰς ἀναγκαῖας γνώσεις διὰ τὴν
 ἐκτέλεσιν τῶν ὕψηλῶν τοῦ ἀνθρώπου καθηκόντων, διὰ
 τὴν προκοπὴν εἰς τὸ ἔργον του, τὸ ἅπτεον θέλει ἐνα-
 σκήσει ἀναλόγως πάντοτε τῶν κλίσεων και τῶν πνευ-
 ματικῶν του δυνάμειν και προσέτι διὰ τὴν εὐδόκιμον
 συμβολὴν του εἰς τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν και ἀκμήν.
 Πλὴν τῆς ἀναπτύξεως τῆς διανοίας τοῦ τροφίμου
 ἔχομεν ἀνάγκην και τῆς διαπλάσεως τῆς καρδίας τῆς
 κίβητος ταύτης τῶν ἀνθρώπινων αἰσθημάτων.

Ἡ καλλιέργεια και ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἱερῶν και
 εὐγενῶν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας αἰσθημάτων συντε-
 λείται μὲν διὰ τῆς ζωτανῆς και πρακτικῆς διδα-
 σκαλίας τῶν διαφόρων μαθημάτων και μάλιστα τῶν
 ἠθικοθρησκευτικῶν, ἀλλὰ και διὰ τῆς ἐπισκέψεως
 ὠραίων και μαγευτικῶν τοπειῶν τῆς φύσεως, ἐνθα
 κραιδρὸς ὁ ἥλιος ἀνατέλει και ἡ ζήθωρος αὐρα πίτα,
 διὰ τῆς ἐπισκέψεως φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων, ἐνθα
 ζωτανὴ ὑπσταται ἡ ἀνθρωπίνη δυστυχία και δὴ και
 μάλιστα διὰ τῆς ἐμπράκτου ἀρωγῆς τοῦ μαθητοῦ πρὸς
 τὰ πάσχοντα τοῦ κοινωνικοῦ σώματος μέλη. Ἄλλ'
 εἶνε και ἡ τρίτη ψυχικὴ δύναμις, ἡ βουλητικὴ.

Δεόν ν' ἀναπτυχθῆ, νὰ ἐνισχυθῆ και ἡ θέλησις
 τοῦ τροφίμου. Αἱ ποικελαὶ γνώσεις και τὰ κατακλύ-
 ζοντα τὴν καρδίαν τοῦ τροφίμου αἰσθηματα πρέπει
 διὰ τῆς θελήσεως νὰ τεθοῦν εἰς ἐμπρακτον ἐφαρμο-
 γὴν, ἀνευ τῆς ὁποίας ὁ ἀνθρώπος ἀποβαίνει ἀπὸ πά-
 σης ἀπόψεως ἀχρηστος ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἡ κατεθῆν-
 σις λοιπὸν τῆς ἄλλης σχολικῆς διδασκαλίας και τῆς
 σχολικῆς ἐργασίας, τάξεως, και πειθαρχίας δεόν ν'
 ἀποβλέπη εἰς τὴν ἰσχυροποίησιν τῆς θελήσεως και
 ἐμπρακτον ἐκδηλώσιν τῶν σκέψεων και τῶν αἰσθη-
 μάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄλλ' ὅμως ὁ ἀνθρώπος δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ
 πνεῦμα, ἀλλὰ συνίσταται και ἀπὸ σῶμα και ὡς ἔχει.

Δ Ι Η Γ Η Μ Α

Ο ΠΑΟΥΣΙΟΣ ΠΤΩΧΟΣ

τὸ σχολαίον τὴν ἱεράν ὑποχρέωσιν ὡς ἀναπτύξῃ τὰς ψυχικὰς δυνάμεις καὶ πνευματικὰς δεξιότητας τῶν τροφίμων, ἔχει ἐξ Ἰσου καὶ τὸ καθήκον ὡς ἀναπτύξῃ καὶ τὰς σωματικὰς δυνάμεις καὶ δεξιότητας, καὶ νὰ δώσῃ εὐρωστίαν εἰς τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ εὐεξίαν εἰς τὸ σῶμα καὶ νὰ καταστήσῃ τὸν τροφίμὸν του μίαν ἡμέραν ἄνδρα καλὸν ἢ ἀγαθὸν κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἑκαίον λόγιον.

Αὐτὸς εἶνε ὁ ἱερός καὶ ὑψηλὸς τοῦ σχολαίου σκοπὸς εἰς τὴν πραγματικῶσιν τοῦ ὁποίου ἀφείλει τοῦτο ὡς ἀποδέληγ.

(Ἰβπεται συνέχεια)

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Δὲν ὑπάρχει θέμις ἐπιβλητικώτερον, εἰκὼν μεγαλοπρεπεστέρα, καὶ κάττωτρον ζωηρότερον ὅπου ὡς ἀπεικονίζονται αἱ ἰδιότητες τοῦ Δημιουργοῦ ἀπὸ τὸν ἀπέραντον καὶ ἀστερόεντα Οὐρανόν, τοῦ ὁποίου ἀδύνατον ὡς ἀναμετρήσῃ ἢ ἐπιστήμη, τὰ πλάτη καὶ νὰ ἀνεύρῃ τὰς ὄχθας καὶ τὰ ὄρια. Πάλαι ἡ παιδικὴ τῶν λαῶν φαντασία ἐφαντάζετο τὸν οὐρανὸν ὡς μίαν στέγην κατεστιγμένην χρυσοῖς ἡλόις καὶ δίκην ὅλου σκεπάζουσαν τὸ γήινον οἰκοδόμημα. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ ἢ ἐπιστήμη προώδευσε καὶ τὴν Ἀστρονομίαν τῶν ποιμένων Χαλδαίων ἀντικατέστησεν ἡ Ἀστρονομία τοῦ Κέλπερ, Γαλιλαίου καὶ Νεύτωνος αἱ ἐκτάσεις τῶν οὐρανῶν ἐξεδιπλώθησαν ἀπειροπληθεῖς. Τὸ τηλεσκοπίον ἐμυριοπλασίασε τὰ κεινὰ τῶν οὐρανεῶν στρατιῶν στέρματα. Οἱ σχεδὸν ἀφανεῖς πρὶν οὐράνεοι κόσμοι ἀπεδείχθησαν κολοσιῶν διαστάσεων. Ἐργαλεῖα ἀπαρμιλλίου λεπτότητος κατεμπτέρησαν τοὺς ὀγκύους, τὰς ἀποστάσεις καὶ τὰς τροχιάς τῶν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μᾶς στροφιλιζομένων σωματίων. Ἡ ἐπὶ τῶν ξηρῶν ἀριθμῶν καὶ τοῦ μεγενθυτικοῦ φακοῦ στηριζομένη καὶ ἐπιτελεσθεῖσα ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἀπέδειξεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι γανώδης χοικῶς ἐξεταζόμενος ἐν σχέσει μὲ τὸ μέγα καὶ ἀνεξιχνίαστον βασίλειον τοῦ Μεγάλου Ρεχιδά. Καὶ ἐν πρώτοις θὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μᾶς πρὸς τὸν ἥλιον τὸν μέγαν αὐτὸν τῆς ἡμέρας φωστήρα ἐν ὃ κύριος κατὰ τὴν Γραφήν ἐποίησεν ἵνα ἀνάσῃ τῆς ἡμέρας ὡς ἡ Σελήνη τῆς νυκτός. Τὸν ἀρχηγὸν αὐτὸν τοῦ πλανητικοῦ μᾶς συστήματος, τὸν οἰκογενειάρχην καὶ μοχλὸν πλειάδος οὐρανεῶν σωματίων ἀφαντάστως ἐπίσης ὡς καὶ αὐτὸς μεγάλων. Ὁ Δαβὶδ τὸν ἐφαντάσθη ὡς ἐνδιαίτημα τῆς Θεότητος, ὡς νυμφίον ἐξερχόμενον, τῆς νυμφικῆς παστάδος καὶ ὡς γίγαντα διάσκελλίζοντα μετὰ καταπληκτικῆς ταχυτήτος καὶ εὐκλειρίας τοὺς ἀτέρμονας Οὐρανοὺς. Ἡ λαϊκὴ φαντασία ἐν αὐτῷ διαβλέπει ἕνα μικρὸν λαμπρὸν καὶ φωτεινὸν δίσκον βραδυτάτα κινούμενον εἰς τὸ γύρω τῆς ἀπείρου μεγαλυτέρας, καὶ ἀκινήτου γῆς στερέομα καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐμφάνισιν ἢ φύσιν ἄν χαίρειται μὲ ἀνεκλάλητα μειδιήματα καὶ ἀνεκφραστον χαρὰν καὶ εὐγνωμοσύνην. Εἰς τὸ ἐπόμενον θὰ ἴδωμεν πῶς ἡ Ἐπιστήμη μᾶς παριστᾷ αὐτόν.

Ἡ ἀρετὴ νικᾷ καὶ μεγαλοφυῶν καὶ μεγαλοπραγμοσύνην

Ρουσσώ.

Ἦτο μίαν φοράν ἔνας πτωχὸς ποῦ δὲν μπορούσε νὰ ἐξηγήσῃ πῶς τόσοι πλοῦστοι ἔχουν τόσα καὶ δὲν ἐξοδεύουν ἀλλὰ διαρκῶς ζοῦν στερημένα συνάζοντες νέα. Ἄν ἐγὼ ἦμιον σὰν καὶ αὐτοὺς θὰ ἐξόδευα ἀβέρτα ἔλεγεν. Ἐξέκονα ἀκούει μίαν ἱστορίαν ποῦ τοῦ ἔλεγεν. «Θέλεις νὰ γίνῃς πλούσιος; Νὰ ἐδῶ ἕνα πορτοφόλι μὲ ἕνα τάλληρον ἀλλὰ κάθε φορά ποῦ θὰ τὸ βγάξῃς ἀπὸ τὸ πορτοφόλι τὸ τάλληρον αὐτὸ θὰ ἀντικαθίστᾷ ἕνα ἄλλο τάλληρον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Βγάλε ὅσα τάλληρα θέλεις οὕτω πῶς ἀπὸ τὸ πορτοφόλι αὐτὸ καὶ ὑπεραπέταξέ το εἰς τὸ ποτάμι. Πρὶν ὅμως τὸ ρίψῃς εἰς τὸ ποτάμι, νὰ μὴ ἐξοδεύσῃς κανένα τάλληρον, διότι τὰ ἄλλα θὰ γίνουσι πέτρες». Σὰν τραλλὸς ἀπὸ τὴν χαρὰν τοῦ ὁ πτωχὸς ἐκείνος ἀρπάξει τὸ πορτοφόλι καὶ ἀρχίζει νὰ συνάζῃ τάλληρα... Ὅλην τὴν νύκτα δὲν ἐκοιμήθη, εἶπεν νὰ βγάλῃ ὅσα βγάλῃ ἕως τὸ πρωὶ καὶ νὰ πετάξῃ ὑπεραπὸ τὸ πορτοφόλι εἰς τὸ ποτάμι καὶ νὰ ἀρχίσῃ τὴν καλοζωίαν! Ἄλλ' ἐν τῷ τρώγειν ἢ ὄρεξις! Τὸ πρωὶ ἀλλάζει γνώμην διὰ τὸ βράδυ, τὸ βράδυ διὰ τὸ πρωὶ καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς ἐξηκολούθει νὰ σωριάζῃ χρήματα ἐπὶ σειράν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν νησιτικῶς καὶ ἄπνος. Ἐὰν ἐπύρριανε ὡς ἀγοράσῃ τροφὰς, θὰ ἐξόδευε τάλληρον καὶ ἐπομένως θὰ ἐγίνοντο ὅλα πέτρες, ἢ ἔπρεπε πρὶν νὰ πετάξῃ εἰς τὸ ποτάμι τὸ πορτοφόλι ποῦ ἐγεννοῦσε διαρκῶς ἀκόπως τάλληρα κατὰ τὴν συμφωσίαν. Οὕτε τὸ ἐν οὕτε τὸ ἄλλο ἤθελε, καὶ δι' αὐτὸ προὔτιμα νὰ σωριάζῃ τάλληρα καὶ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ζητιανεύῃ ξεροκόμματα φοιμὶ ἵνα μὴ ἀγοράσῃ καὶ τὰ χάσῃ ὅλα ἢ ἵνα μὴ διακοπῇ ἢ ἐργασία τοῦ γοιμισμάτοκοπελου. Ἐλησιμῶν ἡσθεσε τί ἔλεγε τότε ποῦ ἦτο πτωχὸς καὶ πῶς κατηγόρει ἐκείνους ποῦ εἶχον καὶ ἐστεροῦντο χωρὶς νὰ προσέχῃ εἰς τὸ ὅτι ἦδη αὐτὸς εἶχε γίνῃ χειρότερος... Κάποτε ἡ λογικὴ τὸν ὤθει εἰς λογικὰς ἀποφάσεις νὰ πετάξῃ τὸ πορτοφόλι ἀλλὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀνέβαλλε. Κ' ἔτσι πεθαίνει πτωχὸς σκυμένος ἐπάνω εἰς τὴν ἀχυροστρομνὴν τοῦ καὶ σφίγγοντὰς τὸ πορτοφόλι εἰς τὰ παράλυτά του χέρια... Πόσοι σὰν καὶ αὐτὸν ζοῦν σήμερον; Τὶ τοὺς ὠφελουσι τὰ τάλληρα ὅταν δὲν τὰ ἀπολαμβάνουν ἀλλὰ μόνον σωριάζουσι διαρκῶς ἀπὸ ταῦτα; Ἡ ἂν τὰ ἀπολαμβάνουσι ἀσώτως κατὰστρέφοντες τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς;

Ἐνθα ἡ ἀρετὴ δὲν τιμᾷται ἢ καὶ αὐτὴ ὁμιλεῖ ἐλευθέρως.

Δημόκριτος

Ἀισχρὸν τὸ ἀπαινεῖν τὰς ἀρετὰς τῶν ἄλλων ἐν ᾧ αὐτὸς εἶναι κακός.

Δημόναξ.

Τῆς ἀρετῆς ἴδιον εἶναι νὰ μισῇ τὴν ἀδικίαν.

Κλεόθουλος.

Μεταχειρίσθητι τὴν ἀρετὴν οὐχὶ διὰ νὰ πλουτήσῃς ἀλλὰ νὰ ὠφελήσῃς.

Ἄδουμος.

Ὁ Χρηστὸς ἀνὴρ ποτὲ δὲν μισεῖ.

Μένανδρος.